

Аналіз фінансового стану банку в умовах цифровізації

Процвітання кожної країни неможливе без банківської справи. Банківська діяльність спрямована на процеси збору, розподілу, перерозподілу та використання централізованих і децентралізованих грошових коштів, які забезпечують практичне виконання всіх державних завдань. Тому, добре спланована банківська діяльність суттєво впливає на стабільність економіки. Стійкість банківських установ визначається шляхом оцінки фінансового стану. Від позитивного фінансового результату залежить не тільки сам банк, а й клієнти, які з ним взаємодіють, і якщо банк збанкрутує, то це однозначно завдасть збитків підприємствам і громадянам. Таким чином, приходимо до висновку, що проблема ефективності діяльності банку, яка відображається у його фінансовому стані, є надзвичайно актуальною, оскільки від рівня банківської стабільності залежить рівень економіки всієї країни.

Оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання передбачає вивчення та розрахунок комплексу показників, які відображають різні сторони діяльності банку та показують ефективність управлінських рішень. За результатами оцінки фінансового стану можна побачити проблемні сторони фінансової діяльності банку та розробити заходи щодо підвищення ліквідності, платоспроможності, прибутковості, фінансової стійкості, оцінити механізм виробництва та визначити перспективи його розвитку [2, 228]. Основними джерелами інформації для оцінки та аналізу фінансового стану, фінансових результатів, ефективності використання фінансових ресурсів, кредитоспроможності, інвестиційної привабливості банку є фінансова звітність банку, а саме: Звіт про фінансовий стан (Баланс), Звіт про прибутки та збитки або інший сукупний дохід, Звіт про рух грошових коштів та Звіт про власний капітал. З урахуванням цих документів працівники можуть скласти фінансовий звіт.

Вітчизняна наукова спільнота пропонує різні підходи до діагностики фінансового стану банків. Примостка Л.О. розглядає наступні елементи методики аналізу: визначення основних показників діяльності банків (кількісних показників, активів, пасивів); структурні складові кредитного портфеля банків; поквартальна динаміка доходів та витрат банків [3]. На думку Самородова Б.В. діагностика фінансового стану передбачає дослідження відтоку залучених банками депозитів від юридичних та фізичних осіб; показники капіталу та активів банків; сформовані резерви банків; співвідношення активів і пасивів банків; валютна складова активів і пасивів банків; кредити, видані юридичним і фізичним особам; співвідношення коштів, залучених від фізичних та юридичних осіб [4]. Для аналізу фінансового стану банку в Україні враховують систему певних коефіцієнтів, які характеризують діяльність банку. У світовій практиці здебільшого використовується рейтингова система оцінки фінансового стану банку. Найпоширенішим методом аналізу фінансового стану банку є аналіз за допомогою фінансових показників, який складається з чотирьох основних блоків: 1) оцінка достатності капіталу (фінансової стійкості); 2) розрахунок ліквідності; 3) оцінка ділової активності; 4) оцінка рентабельності [1, 221].

Таким чином, фінансова звітність, складена за загальноприйнятими стандартами, надає типовий перелік інформації про діяльність банку, задовольняє потреби більшості користувачів і надає певні можливості для проведення фінансового аналізу та надання об'єктивних прогнозів [2, 30]. Але ці прогнози не є досконалими, адже приймаються на основі суб'єктивних людських поглядів та можуть не враховувати всі можливі варіанти розвитку подій.

Для покращення аналізу фінансового стану банку пропонуємо створити програмне забезпечення на основі штучного інтелекту, яке б давало можливість здійснити розрахунки таких фінансових показників, як аналіз фінансового стану, фінансових результатів, ефективності використання фінансових ресурсів, кредитоспроможності, інвестиційної привабливості банку, рентабельності, ліквідності та ін., на основі статистичних даних у вигляді звіту про фінансовий стан, звіту про прибутки та збитки або інший сукупний дохід, звіту про рух грошових коштів та звіту про власний капітал. У звіті мають бути прогнози та висновки щодо того, які є тенденції, критичні відхилення та слабкі місця, які є альтернативи та ймовірності розвитку подій, як цьому запобігти та покращити результативність діяльності.

Список використаних джерел:

1. Вінниченко О.В., Гудзь А.В. Фінансовий стан банку та методи його оцінки в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 69. С. 221
2. Ларікова Т.В. Особливості розрахунку інтегральної оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Економічні науки». 2014. Випуск 6. Частина 1. С. 228-233.
3. Примостка Л.О. Вплив кризи на фінансовий стан банків. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 16. С. 138-146.
4. Самородов Б.В. Діагностика фінансового стану банків на основі аналізу їх надійності. *Вісник Університету банківської справи*. 2015. № 1 (22). С. 107-115.